DÖVLƏT İMTAHAN MƏRKƏZİ
www.dim.gov.az | www.abiturient.az | www.mekteb.edu.az

ABİTURİYENT

XÜSUSİ BURAXILIŞ BAKI/2023

İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?

I

İXTİSAS QRUPUNUN ABİTURİYENTLƏRİ ÜÇÜN

ISSN 2223-9723
9 772223 972006 30623

İmtahan nəticələrinizi DİM-in **www.dim.gov.az** internet səhifəsindən öyrənə bilərsiniz!

I - 2023

REDAKSİYA ŞURASI
M.M.Abbaszadə, N.Ə.Babayev, K.R.Aydazadə, F.Ş.Bədəlbəyli,
G.Ç.Gəraybəyli, A.M.Paşayev, V.R.Misirov.

REDAKSİYA HEYƏTİ
M.Ə.Bədəlov (baş redaktor), İ.M.Allahverdiyev,
A.H.Bağırov, G.M.Balacanova, A.H.Batıyeva, N.N.Bayramova,
M.Ə.Əkbərli, V.O.Əkbərov, N.L.Əliyev, X.S.Əzimova, A.E.Həbibov,
N.Z.Hüseynova, Ç.C.Xəlilov, X.Z.Kərimova, A.Ə.Qasımov,
S.S.Mərdanov, O.Y.Şelaginov, H.R.Zeynalov.

Jurnal Dövlət İmtahan Mərkəzinin
rəsmi materialları əsasında hazırlanmışdır.

Dil və üslub üzrə redaktorlar:
Ç.İ.Rüstəmov, N.M.Musayev.

Kompüter və dizayn:
X.S.Mirzəyev, L.M.Ağayeva.

Redaksiyanın ünvanı:
Az1078, Bakı şəhəri, A.Salamzadə küçəsi, 28.

Telefon:
1653 (DİM-in çağrı mərkəzi),

Whatsapp:
(+99450) 225-54-99 (Redaksiya).

Elektron poçt: abiturient.journal@gmail.com
Veb-sayt: www.abiturient.az

© DİM - «Abituriyent» - 2023

Dövlət İmtahan Mərkəzinin rəsmi razılığı olmadan jurnalın
və ya onun hər hansı hissəsinin təkrar çapı, yayılması, elektron
və ya mexaniki üsulla surətinin çıxarılması
QADAĞANDIR!

Çapa imzalanmışdır 17.08.2023.
Tiraj 1000.

Jurnal DİM-in mətbəəsində çap olunub.

DİM - 2023

İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?

Hörmətli abituriyentlər! Artıq seçdiyiniz ixtisas qrupu (qrupları) üzrə imtahan nəticələriniz Dövlət İmtahan Mərkəzinin (DİM) **www.dim.gov.az** internet saytında elan edilmişdir. Bundan sonra müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış abituriyentlərin qarşısında ixtisas seçimi etmək, onu dəqiqləşdirmək və təsdiqləmək (rəsmiləşdirmək) vəzifəsi durur. Bu məqamda düzgün, ağıllı qərar qəbul etmək, öz istəyi ilə bərabər mövcud müsabiqə vəziyyətinin reallıqlarını – ixtisaslar üzrə plan yerlərini, müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin imtahan nəticələrinin bal intervalları üzrə paylanmasını, öz fərdi imtahan göstəricilərinin bu sıralamadakı yerini, həmçinin ötən illərin tələbə qəbulu müsabiqəsində ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə formalaşmış keçid ballarını nəzərə almaq seçimin uğurlu olmasına müsbət təsir göstərə bilər. Odur ki, sizin düzgün istiqamət götürməyinizə kömək üçün, öncə 2023/2024-cü tədris ili üçün respublika ali təhsil müəssisələrinin I ixtisas qrupuna Azərbaycan və rus bölmələri, hər iki bölmənin birgə müsabiqəsi üzrə tələbə qəbulu planı və dövlət sifarişi üzrə yerlərin sayı təqdim edilir (bax: cədvəl 1). **Dövlət sifarişi** ali təhsil müəssisələrində dövlət büdcəsi vəsaiti hesabına təhsil alması nəzərdə tutulan tələbələrin sayını göstərir. Dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində dövlət ali təhsil müəssisələri ilə bərabər özəl ali təhsil müəssisələri də iştirak edir. Dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla qəbul aparılmasından asılı olmayaraq qəbul planında yerlərin ümumi sayı göstərilib. Xatırladaq ki, hər bir ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərin sayı və dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində iştirak edən ali təhsil müəssisələrinin siyahısı və ayrı-ayrı ixtisasların ali məktəblər üzrə plan yerlərinin sayı, onların kodları, təhsil formaları (əyani, qiyabi) və təhsil haqqının məbləği "Abituriyent" jurnalının 2023-cü il 4-cü nömrəsində dərc olunub.

DİM - 2023

Cədvəl 1

Qəbul planı				Dövlət sifarişi
Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Birgə	Cəmi	
RK altrqupu üzrə				
9345	565	2336	12246	8398
Rİ altrqupu üzrə				
4280	415	1445	6140	4950
Bütövlükdə				
13625	980	3781	18386	13348

* Riyaziyyat və Fizika ixtisaslarının hər biri üçün dövlət sifarişi üzrə ayrılmış 25 yerin müsabiqəsində M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialına qəbul üçün sənəd vermiş abituriyentlər də iştirak edirlər.

Kompüter elmləri ixtisası üçün 60, Geologiya və geofizika mühəndisliyi ixtisası üçün 30, Kimya mühəndisliyi ixtisası üçün 40 və Neft-qaz mühəndisliyi ixtisası üçün dövlət sifarişi üzrə ayrılmış 30 yerin müsabiqəsində Birgə Azərbaycan-Fransız Universitetinə (UFAZ) qəbul üçün sənəd vermiş abituriyentlər də iştirak edirlər.

Həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi müəndisliyi ixtisası üçün dövlət sifarişi üzrə ayrılmış 50 yerin müsabiqəsində Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyasına qəbul üçün sənəd vermiş abituriyentlər də iştirak edirlər.

Elektrik və elektronika mühəndisliyi ixtisası üçün 63, İnformasiya texnologiyaları ixtisası üçün 35 və İnşaat mühəndisliyi ixtisası üçün dövlət sifarişi üzrə ayrılmış 25 yerin müsabiqəsində Bakı Mühəndislik Universitetinin Koreya Respublikasının İNHA Universiteti ilə birgə ikili diplom proqramlarına qəbul üçün sənəd vermiş abituriyentlər də iştirak edirlər.

DİM - 2023

İndi sizə ixtisas seçimində iştirak etmək üçün müəyyən edilmiş müsabiqə şərtləri barədə məlumatları təqdim edirik. Ancaq əvvəlcə abituriyentlər arasında bəzən düzgün anlaşılmayan bir məsələyə aydınlıq gətirmək istəyirik. Müsabiqədə iştirak etmək üçün tələb olunan minimal bal həddi ilə hər hansı ixtisasa keçid balı arasında fərq varmı, yoxsa bunlar eynidir? Əlbəttə, bunlar tamamilə fərqli anlayışlardır. **Müsabiqə şərti** Elm və Təhsil Nazirliyi ilə razılaşdırılmaqla DİM tərəfindən bu və ya digər ixtisas qrupu, yaxud ixtisas üzrə müsabiqəyə buraxılmaq üçün qoyulan minimal tələbdir. Bu o deməkdir ki, hər bir qrup üzrə ixtisasların müsabiqəsində yalnız tələb olunan müsabiqə şərtlərini ödəmiş abituriyentlər iştirak edə bilərlər. Tutaq ki, cari ildə I ixtisas qrupunda imtahan verən hər hansı abituriyent qəbul imtahanın birinci nərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) 200 bal, ikinci mərhələsində isə 40 bal, cəmi 240 bal toplayıb. Göründüyü kimi, onun qəbul imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən azdır. Bu halda mövcud müsabiqə şərtini yerinə yetirmədiyinə görə onun müsabiqədə iştirak etmək hüququ olmayacaq. **Keçid balı** isə müsabiqə aparıldıqdan sonra hər ixtisas üzrə ayrı-ayrılıqda formalaşan və müvafiq ixtisasa ən aşağı balla qəbul olan abituriyentin balına bərabər olan göstəricidir. Keçid balı müəyyən ixtisas üzrə müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayı, həmin ixtisas üzrə plan yerləri və abituriyentlərin imtahan nəticələrindən asılı olur. Fərz edək ki, hər hansı ixtisas üzrə qəbul planı 60 yerdən ibarətdir. Həmin ixtisası ərizəsində müsabiqə şərtlərini ödəmiş 250 nəfər göstərib. Bu zaman həmin 250 nəfərdən ən yüksək bal toplayan 60 abituriyent bu ixtisasa qəbul edilir və 60-cı abituriyentin balı həmin ixtisas üzrə formalaşmış keçid balı olur.

DİM - 2023

Bu il I qrup üzrə müsabiqəyə (həm dövlət sifarişi əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlər üzrə) ümumi balı 200-dən, imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan abituriyentlər buraxılır.

Müəyyən ixtisaslar üzrə tətbiq edilən tələblər qismən fərqlidir:

- **"Riyaziyyat", "Fizika" və "Kompüter elmləri"** ixtisasları üzrə müsabiqəyə ümumi balı 250-dən, imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan abituriyentlər buraxılır;
- **Dövlət ali təhsil müəssisələrinin ("ADA" Universiteti və Bakı Ali Neft Məktəbi istisna olmaqla) tədrisi ingilis dilində olan ixtisaslarının** müsabiqəsinə qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) ingilis dili fənni üzrə nisbi balı 40-dan az olmayan abituriyentlər buraxılır;
- Aşağıda qeyd olunan ixtisaslar üzrə ödənişli əsaslarla ayrılmış yerlərin müsabiqəsinə ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan (dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlər üzrə ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan) abituriyentlər buraxılır:
  - Meliorasiya mühəndisliyi;
  - Texnologiya müəllimliyi;
  - Ekologiya mühəndisliyi.
- Aşağıda qeyd olunan ixtisaslar üzrə həm dövlət sifarişi əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlərin müsabiqəsində ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan abituriyentlər iştirak edə bilərlər:
  - Aqromühəndislik;
  - Aqronomluq;
  - Balıqçılıq;
  - Meşəçilik;
  - Şərabçılıq;
  - Torpaqşünaslıq və aqrokimya;
  - Yerquruluşu və daşınmaz əmlakın kadastrı;
  - Zoomühəndislik.

DİM - 2023

Əziz abituriyentlər, bilirik ki, sizi ötən illərin tələbə qəbulu müsabiqəsində ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə formalaşmış keçid balları da maraqlandırır. Bu da təbiidir, çünki onlar ixtisas seçimi zamanı düzgün istiqamət götürməkdə sizin üçün oriyentir rolunu oynaya bilər. Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə minimal keçid balları müvafiq ixtisası öz ərizəsində göstərən abituriyentlərin sayı, ixtisas üzrə plan yerləri və abituriyentlərin imtahan nəticələri əsasında formalaşır. Bu göstəricilərə əsasən hər il keçid ballarında müəyyən dəyişmə müşahidə olunsa da, oxşar, təkrarlanan meyillər, tendensiyalar da özünü göstərir. Odur ki, sizə 2022-ci ilin tələbə qəbulu müsabiqəsində formalaşmış keçid balları ilə tanış olmağı məsləhət görürük. Həmin ilin tələbə qəbulu müsabiqəsində ali təhsil müəssisələrinin ixtisasları üzrə formalaşmış keçid balları "Abituriyent" jurnalının 2023-cü il 2-ci nömrəsində təqdim olunub.

İmtahan nəticələrinə əsasən I ixtisas qrupunun RK altqrupu üzrə ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan 10882, ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan 16563 abituriyent müsabiqədə iştirak etmək hüququ əldə etmişdir. I ixtisas qrupunun Rİ altqrupu üzrə isə ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan 6437 abituriyent müsabiqədə iştirak etmək hüququ əldə etmişdir. Abituriyentlərin imtahan ballarının paylanması (bal intervalları üzrə) müvafiq olaraq RK altqrupu üzrə *cədvəl 2*, *cədvəl 3*, Rİ altqrupu üzrə *cədvəl* 4-də təqdim edilir:

DİM - 2023

I ixtisas qrupunun RK altqrupunda müsabiqədə
iştirak etmək hüququ qazanmış
ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə
balı 100-dən az olmayan abituriyentlərin
imtahan ballarının paylanması

Cədvəl 2

Bal intervalları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituriyentlərin sayı	Abituriyentlərin cəmi sayı	Abituriyentlərin sayı	Abituriyentlərin cəmi sayı	Abituriyentlərin sayı	Abituriyentlərin cəmi sayı
690 - 700	0	0	1	1	1	1
680 – 690	7	7	1	2	8	9
670 – 680	14	21	0	2	14	23
660 – 670	11	32	0	2	11	34
650 – 660	21	53	3	5	24	58
640 – 650	29	82	1	6	30	88
630 – 640	35	117	1	7	36	124
620 - 630	25	142	3	10	28	152
610 – 620	50	192	4	14	54	206
600 – 610	50	242	6	20	56	262
590 – 600	45	287	12	32	57	319
580 – 590	68	355	9	41	77	396
570 – 580	79	434	16	57	95	491
560 – 570	98	532	5	62	103	594
550 – 560	104	636	11	73	115	709
540 – 550	113	749	15	88	128	837
530 – 540	124	873	19	107	143	980
520 – 530	140	1013	18	125	158	1138
510 – 520	126	1139	19	144	145	1283
500 – 510	171	1310	15	159	186	1469
490 – 500	187	1497	20	179	207	1676
480 – 490	193	1690	21	200	214	1890
470 – 480	162	1852	19	219	181	2071
460 – 470	200	2052	15	234	215	2286

DİM - 2023

Cədvəl 2 (ardı)

Bal intervalları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituriyentlərin sayı	Abituriyentlərin cəmi sayı	Abituriyentlərin sayı	Abituriyentlərin cəmi sayı	Abituriyentlərin sayı	Abituriyentlərin cəmi sayı
450 – 460	226	2278	21	255	247	2533
440 – 450	213	2491	23	278	236	2769
430 – 440	230	2721	23	301	253	3022
420 – 430	255	2976	18	319	273	3295
410 – 420	257	3233	29	348	286	3581
400 – 410	247	3480	38	386	285	3866
390 – 400	271	3751	32	418	303	4169
380 – 390	289	4040	35	453	324	4493
370 – 380	271	4311	32	485	303	4796
360 – 370	315	4626	34	519	349	5145
350 – 360	331	4957	40	559	371	5516
340 – 350	345	5302	49	608	394	5910
330 – 340	357	5659	52	660	409	6319
320 – 330	371	6030	43	703	414	6733
310 – 320	327	6357	47	750	374	7107
300 – 310	373	6730	42	792	415	7522
290 – 300	370	7100	37	829	407	7929
280 – 290	398	7498	37	866	435	8364
270 – 280	387	7885	27	893	414	8778
260 – 270	381	8266	22	915	403	9181
250 – 260	356	8622	20	935	376	9557
240 – 250	339	8961	9	944	348	9905
230 – 240	316	9277	12	956	328	10233
220 – 230	268	9545	10	966	278	10511
210 – 220	214	9759	4	970	218	10729
200 – 210	151	9910	2	972	153	10882

Qeyd: “Riyaziyyat” və “Fizika” ixtisasları üzrə müsabiqədə ümumi balı 250-dən, imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan az olmayan 9557 abituriyent iştirak edə bilər.

DİM - 2023

I ixtisas qrupunun RK altqrupunda müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış ***ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan abituriyentlərin*** **imtahan ballarının paylanması**

Cədvəl 3

Bal interval-ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı
690 - 700	0	0	1	1	1	1
680 – 690	7	7	1	2	8	9
670 – 680	14	21	0	2	14	23
660 – 670	11	32	0	2	11	34
650 – 660	21	53	3	5	24	58
640 – 650	29	82	1	6	30	88
630 – 640	35	117	1	7	36	124
620 - 630	25	142	3	10	28	152
610 – 620	50	192	4	14	54	206
600 – 610	50	242	6	20	56	262
590 – 600	45	287	12	32	57	319
580 – 590	68	355	9	41	77	396
570 – 580	79	434	16	57	95	491
560 – 570	98	532	5	62	103	594
550 – 560	104	636	11	73	115	709
540 – 550	113	749	15	88	128	837
530 – 540	124	873	19	107	143	980
520 – 530	140	1013	18	125	158	1138
510 – 520	126	1139	19	144	145	1283
500 – 510	171	1310	15	159	186	1469
490 – 500	187	1497	20	179	207	1676
480 – 490	193	1690	21	200	214	1890
470 – 480	162	1852	19	219	181	2071
460 – 470	200	2052	15	234	215	2286
450 – 460	226	2278	21	255	247	2533
440 – 450	213	2491	23	278	236	2769

DİM-2023

Cədvəl 3 (ardı)

Bal interval-ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı
430 – 440	230	2721	23	301	253	3022
420 – 430	255	2976	18	319	273	3295
410 – 420	257	3233	29	348	286	3581
400 – 410	247	3480	38	386	285	3866
390 – 400	271	3751	32	418	303	4169
380 – 390	289	4040	35	453	324	4493
370 – 380	271	4311	33	486	304	4797
360 – 370	315	4626	34	520	349	5146
350 – 360	331	4957	41	561	372	5518
340 – 350	345	5302	49	610	394	5912
330 – 340	360	5662	53	663	413	6325
320 – 330	372	6034	46	709	418	6743
310 – 320	331	6365	53	762	384	7127
300 – 310	384	6749	50	812	434	7561
290 – 300	387	7136	48	860	435	7996
280 – 290	434	7570	50	910	484	8480
270 – 280	431	8001	60	970	491	8971
260 – 270	456	8457	52	1022	508	9479
250 – 260	477	8934	61	1083	538	10017
240 – 250	530	9464	65	1148	595	10612
230 – 240	541	10005	62	1210	603	11215
220 – 230	612	10617	58	1268	670	11885
210 – 220	627	11244	60	1328	687	12572
200 – 210	672	11916	52	1380	724	13296
190 – 200	645	12561	56	1436	701	13997
180 – 190	670	13231	55	1491	725	14722
170 – 180	617	13848	40	1531	657	15379
160 – 170	600	14448	29	1560	629	16008
150 – 160	534	14982	21	1581	555	16563

DİM-2023

I ixtisas qrupunun Rİ altqrupunda müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış
ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan abituriyentlərin
imtahan ballarının paylanması

Cədvəl 4

Bal interval-ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı
690 - 700	1	1	0	0	1	1
680 – 690	10	11	0	0	10	11
670 – 680	18	29	2	2	20	31
660 – 670	16	45	2	4	18	49
650 – 660	33	78	3	7	36	85
640 – 650	41	119	3	10	44	129
630 – 640	51	170	5	15	56	185
620 - 630	62	232	5	20	67	252
610 – 620	64	296	7	27	71	323
600 – 610	79	375	11	38	90	413
590 – 600	76	451	2	40	78	491
580 – 590	78	529	8	48	86	577
570 – 580	65	594	8	56	73	650
560 – 570	107	701	9	65	116	766
550 – 560	75	776	7	72	82	848
540 – 550	92	868	7	79	99	947
530 – 540	109	977	22	101	131	1078
520 – 530	86	1063	17	118	103	1181
510 – 520	117	1180	11	129	128	1309
500 – 510	120	1300	16	145	136	1445
490 – 500	112	1412	8	153	120	1565
480 – 490	128	1540	16	169	144	1709
470 – 480	125	1665	10	179	135	1844
460 – 470	140	1805	13	192	153	1997

DİM - 2023

Cədvəl 4 (ardı)

Bal interval-ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı
450 – 460	141	1946	18	210	159	2156
440 – 450	121	2067	22	232	143	2299
430 – 440	132	2199	15	247	147	2446
420 – 430	151	2350	18	265	169	2615
410 – 420	142	2492	19	284	161	2776
400 – 410	141	2633	20	304	161	2937
390 – 400	175	2808	16	320	191	3128
380 – 390	152	2960	25	345	177	3305
370 – 380	157	3117	37	382	194	3499
360 – 370	179	3296	17	399	196	3695
350 – 360	150	3446	19	418	169	3864
340 – 350	198	3644	34	452	232	4096
330 – 340	187	3831	32	484	219	4315
320 – 330	188	4019	25	509	213	4528
310 – 320	195	4214	22	531	217	4745
300 – 310	197	4411	24	555	221	4966
290 – 300	153	4564	20	575	173	5139
280 – 290	179	4743	25	600	204	5343
270 – 280	178	4921	22	622	200	5543
260 – 270	143	5064	22	644	165	5708
250 – 260	187	5251	8	652	195	5903
240 – 250	143	5394	11	663	154	6057
230 – 240	130	5524	4	667	134	6191
220 – 230	105	5629	2	669	107	6298
210 – 220	78	5707	3	672	81	6379
200 – 210	55	5762	3	675	58	6437

Qeyd: *“Kompüter elmləri” ixtisası üzrə müsabiqədə ümumi balı 250-dən, imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan az olmayan 5903 abituriyent iştirak edə bilər.*

DİM - 2023

I ixtisas qrupunun RK altqrupunda müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan abituriyentlərin imtahan ballarının paylanmasını əks etdirən 2-ci cədvəldə qeyd olunmuş "Abituriyentlərin cəmi sayı" sütunundakı rəqəmlər, balları ən yüksək bal intervalından (690-700) başlayaraq cari bal intervalına qədər olan diapazonda yerləşən abituriyentlərin sayını göstərir. Bu diapazona cari bal intervalı da daxildir. Bəs, cari bal intervalı dedikdə nə nəzərdə tutulur? Fərz edək ki, Azərbaycan bölməsində abituriyent 643 bal toplayıb. Bu abituriyentin topladığı bal 640-650 intervalında yerləşir. Bu interval həmin abituriyent üçün cari bal intervalı hesab olunur. 2-ci cədvəldə Azərbaycan bölməsi üzrə 640-650 bal intervalında müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayı 29 nəfərdir. Bu halda 640-dan çox bal toplayaraq müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayını təyin etmək üçün balları 640-650, 650-660, 660-670, 670-680, 680-690 və 690-700 intervallarında yerləşən abituriyentlərin saylarını cəmləmək lazımdır: 29+21+11+14+7+0=82. 2-ci cədvəlin cari bal intervalına uyğun olan sətrində "Abituriyentlərin cəmi sayı" sütununda məhz həmin göstərici təqdim edilib.

I ixtisas qrupuna xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar da daxildir. Bu ixtisaslar qəbul planında – ixtisaslar siyahısında bir ulduz (*) işarəsi ilə qeyd olunmuşdur. Bu ixtisaslarda qabiliyyət imtahanının nəticəsi məqbulla qiymətləndirilir.

Abituriyentin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasları seçmək və ərizəsində onların kodlarını qeyd etmək hüququ qazanması üçün onun test imtahanında topladığı ümumi balı və qabiliyyət imtahanındakı yekun nəticəsi DİM tərəfindən müəyyən edilmiş tələblərə (müsabiqə şərtlərinə) uyğun olmalıdır. 5-ci cədvəldə təhsili həm dövlət sifarişi üzrə, həm də ödənişli əsaslarla olan ixtisasların qabiliyyət imtahanı üzrə müsabiqə şərtləri təqdim edilir.

DİM - 2023

Xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar üzrə müsabiqə şərtləri

Cədvəl 5

İxtisasın adı	Minimal bal	II mərhələ üzrə minimal bal	Qabiliyyət imtahanının yekun nəticəsi
Memarlıq	200	-	məqbul

I ixtisas qrupunda müvafiq Qabiliyyət İmtahan Komissiyasında qeydiyyatdan keçmiş və test imtahanının nəticəsinə görə müsabiqə şərtini yerinə yetirmiş, yəni tələb olunan minimal test balını toplamış abituriyentlərin nəzərinə çatdırılır ki, onlar müvafiq Qabiliyyət İmtahan Komissiyasında qabiliyyət imtahanı verməlidilər. Yalnız qabiliyyət imtahanını müvəffəqiyyətlə verən abituriyentlər ixtisas seçimi zamanı elektron ərizələrində müvafiq xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisasın kodunu göstərə bilərlər. Qabiliyyət imtahanından müvəffəqiyyətlə keçməyən abituriyentlər isə test imtahanının nəticəsinə görə müvafiq müsabiqə şərtlərini yerinə yetiriblərsə, I ixtisas qrupunun xüsusi qabiliyyət **tələb etməyən** ixtisaslarını seçib müsabiqədə iştirak edə bilərlər.

Abituriyentin həm test imtahanından topladığı ümumi balı, həm də qabiliyyət imtahanları üzrə yekun nəticəsi 5 saylı cədvəldə göstərilən tələbləri ödəyirsə, o, seçdiyi xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar üzrə müsabiqədə iştirak etmək üçün ümumi qaydada avqustun 16-dan 28-dək "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi ərizəsi"ni doldurmalı və təsdiq etməlidir. Əks təqdirdə abituriyent müsabiqəyə buraxılmır.

DİM - 2023

Ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmək üçün ixtisas seçimi elanından çıxarışlar

- İxtisas seçmək hüququ olan abituriyent müsabiqə şərtini ödədiyi ixtisas qrupuna (qruplarına), o cümlədən altqrupuna (altqruplarına) aid olan 15-dək ixtisasın kodunu qeyd edə bilər.
- Dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla qəbul aparılmasından asılı olmayaraq ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarının siyahısında hər bir ixtisas üzrə ümumi plan yerləri təqdim edilmişdir (bax: "Abituriyent" jurnalı №4, səh. 11-31). Hər bir ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərin sayı və dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində iştirak edən ali təhsil müəssisələrinin siyahısı ayrıca cədvəldə verilmişdir (bax: "Abituriyent" jurnalı №4, səh. 32-38).
- Abituriyent ixtisas seçərkən bu ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla təhsil almaq istədiyini qeyd etməlidir. Hər hansı bir ixtisas üzrə həm dövlət sifarişi, həm də ödənişli əsaslarla olan yerlərin müsabiqəsində iştirak etmək istəyən abituriyent həmin ixtisasın kodunu ərizəyə iki dəfə daxil etməli və ayrılıqda bu ixtisas üzrə təhsilini dövlət sifarişi əsasında və ödənişli əsaslarla almaq istədiyini qeyd etməlidir. İxtisas kodlarını, onların sayını və ardıcıllığını abituriyent özü müəyyənləşdirir.
- Dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçmək hüququ əldə etmək üçün DİM tərəfindən qoyulan tələbləri ödəyə bilməyən abituriyentlər yalnız ödənişli əsaslarla olan yerlərin müsabiqəsində iştirak edə bilərlər.
- Dövlət hesabına ali təhsil almış abituriyentlər dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçə bilməzlər.
- Əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər, qüvvədə olan qanunvericilikdə və dövlətlərarası razılaşmalarda digər hallar nəzərdə tutulmayıbsa, dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçə bilməzlər.
- İxtisas seçimi **bütün ixtisas qrupları üzrə avqustun 16-dan 28-dək internet vasitəsilə** aparılacaqdır. Müsabiqəyə yalnız həmin müddətdə ixtisasları seçib öz elektron ixtisas seçimi ərizələrinə daxil edərək təsdiq etmiş abituriyentlər buraxılacaq.

DİM - 2023

Hörmətli abituriyentlər!

İxtisas seçimi və "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi ərizəsi"nin doldurulması qaydaları ilə tanış olmaq üçün sizə "Abituriyent" jurnalının 2023-cü il 4-cü nömrəsini diqqətlə oxumağı məsləhət görürük.

Sizə düzgün ixtisas seçimi və müsabiqədə uğurlar arzu edirik!

DİM - 2023

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN İXTİSASLARINI SEÇMƏK HÜQUQU QAZANMIŞ ABİTURİYENTLƏR ÜÇÜN

"Abituriyent" jurnalının 4-cü nömrəsində:

- ☑ 2023/2024-cü tədris ili üçün ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmək üçün ixtisas seçimi elanı
- ☑ Müsabiqə şərtləri
- ☑ "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi ərizəsi"nin doldurulma qaydası
- ☑ Qəbul aparılan ixtisaslar və onların plan yerləri
- ☑ Ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi ilə tələbə qəbulunun proqnozu

2022-ci il buraxılışı

İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?

Hörmətli abituriyentlər!

2022-ci il üzrə qəbul planını, bal intervalları üzrə abituriyentlərin paylanmasını builki məlumatlarla müqayisə aparmaqla cari ildə müsabiqə vəziyyəti haqqında təxmini fikir formalaşdıra bilərsiniz.

Bu kitabçaların elektron versiyasını (pdf formatında) DİM saytının "Elektron xidmətlər" bölməsində "DİM nəşrlərinin elektron versiyalarının onlayn satışı" xidməti vasitəsilə ödəniş etməklə əldə edə bilərsiniz (Xidmətə keçid: http://eservices.dim.gov.az/ejurnal/).

DİM - 2023

Pərakəndə satış qiyməti
1 manat 50 qəpikdən çox olmamalıdır

DİM - 2023

DÖVLƏT İMTAHAN MƏRKƏZİ

DÖVLƏT İMTAHAN MƏRKƏZİ

www.dim.gov.az | www.abiturient.az | www.mekteb.edu.az

ABİTURİYENT

XÜSUSİ BURAXILIŞ BAKI/2023

İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?

II

İXTİSAS QRUPUNUN ABİTURİYENTLƏRİ ÜÇÜN

ISSN 2223-9723

9 772223 972006 30623

İmtahan nəticələrinizi DİM-in **www.dim.gov.az** internet səhifəsindən öyrənə bilərsiniz!

I - 2023

REDAKSİYA ŞURASI
M.M.Abbaszadə, N.Ə.Babayev, K.R.Aydazadə, F.Ş.Bədəlbəyli,
G.Ç.Qəraybəyli, A.M.Paşayev, V.R.Misirov.

REDAKSİYA HEYƏTİ
M.Ə.Bədəlov (baş redaktor), İ.M.Allahverdiyev,
A.H.Bağırov, G.M.Balacanova, A.H.Batıyeva, N.N.Bayramova,
M.Ə.Əkbərli, V.O.Əkbərov, N.L.Əliyev, X.S.Əzimova, A.E.Həbibov,
N.Z.Hüseynova, Ç.C.Xəlilov, X.Z.Kərimova, A.Ə.Qasımov,
S.S.Mərdanov, O.Y.Şelaginov, H.R.Zeynalov.

Jurnal Dövlət İmtahan Mərkəzinin
rəsmi materialları əsasında hazırlanmışdır.

Dil və üslub üzrə redaktorlar:
Ç.İ.Rüstəmov, N.M.Musayev.

Kompüter və dizayn:
X.S.Mirzəyev, L.M.Ağayeva.

Redaksiyanın ünvanı:
Az1078, Bakı şəhəri, A.Salamzadə küçəsi, 28.

Telefon:
1653 (DİM-in çağrı mərkəzi),

Whatsapp:
(+99450) 225-54-99 (Redaksiya).

Elektron poçt: abiturient.journal@gmail.com
Veb-sayt: www.abiturient.az

© DİM - «Abituriyent» - 2023

Dövlət İmtahan Mərkəzinin rəsmi razılığı olmadan jurnalın
və ya onun hər hansı hissəsinin təkrar çapı, yayılması, elektron
və ya mexaniki üsulla surətinin çıxarılması
QADAĞANDIR!

Çapa imzalanmışdır 09.08.2023.
Tiraj 500.

Jurnal DİM-in mətbəəsində çap olunub.

DİM - 2023

İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?

Hörmətli abituriyentlər! Artıq seçdiyiniz ixtisas qrupu (qrupları) üzrə imtahan nəticələriniz Dövlət İmtahan Mərkəzinin (DİM) **www.dim.gov.az** internet saytında elan edilmişdir. Bundan sonra müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış abituriyentlərin qarşısında ixtisas seçimi etmək, onu dəqiqləşdirmək və təsdiqləmək (rəsmiləşdirmək) vəzifəsi durur. Bu məqamda düzgün, ağıllı qərar qəbul etmək, öz istəyi ilə bərabər mövcud müsabiqə vəziyyətinin reallıqlarını – ixtisaslar üzrə plan yerlərini, müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin imtahan nəticələrinin bal intervalları üzrə paylanmasını, öz fərdi imtahan göstəricilərinin bu sıralamadakı yerini, həmçinin ötən illərin tələbə qəbulu müsabiqəsində ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə formalaşmış keçid ballarını nəzərə almaq seçimin uğurlu olmasına müsbət təsir göstərə bilər. Odur ki, sizin düzgün istiqamət götürməyinizə kömək üçün, öncə 2023/2024-cü tədris ili üçün respublika ali təhsil müəssisələrinin II ixtisas qrupuna Azərbaycan və rus bölmələri, hər iki bölmənin birgə müsabiqəsi üzrə tələbə qəbulu planı və dövlət sifarişi üzrə yerlərin sayı təqdim edilir (bax: cədvəl 1). **Dövlət sifarişi** ali təhsil müəssisələrində dövlət büdcəsi vəsaiti hesabına təhsil alması nəzərdə tutulan tələbələrin sayını göstərir. Dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində dövlət ali təhsil müəssisələri ilə bərabər özəl ali təhsil müəssisələri də iştirak edir. Dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla qəbul aparılmasından asılı olmayaraq qəbul planında yerlərin ümumi sayı göstərilib. Xatırladaq ki, hər bir ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərin sayı və dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində iştirak edən ali təhsil müəssisələrinin siyahısı və ayrı-ayrı ixtisasların ali məktəblər üzrə plan yerlərinin sayı, onların kodları, təhsil formaları (əyani, qiyabi) və təhsil haqqının məbləği "Abituriyent" jurnalının 2023-ci il 4-cü nömrəsində dərc olunub.

DİM - 2023

Cədvəl 1

Qəbul planı				Dövlət sifarişi
Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Birgə	Cəmi	
10190	555	2540	13285	4325

* İqtisadiyyat ixtisası üçün dövlət sifarişi üzrə ayrılmış 13 yerin və Menecment ixtisası üçün dövlət sifarişi üzrə ayrılmış 12 yerin müsabiqəsində M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialına qəbul üçün sənəd vermiş abituriyentlər də iştirak edirlər.

İndi sizə ixtisas seçimində iştirak etmək üçün müəyyən edilmiş müsabiqə şərtləri barədə məlumatları təqdim edirik. Ancaq əvvəlcə abituriyentlər arasında bəzən düzgün anlaşılmayan bir məsələyə aydınlıq gətirmək istəyirik. Müsabiqədə iştirak etmək üçün tələb olunan minimal bal həddi ilə hər hansı ixtisasa keçid balı arasında fərq varmı, yoxsa bunlar eynidir? Əlbəttə, bunlar tamamilə fərqli anlayışlardır. **Müsabiqə şərti** Elm və Təhsil Nazirliyi ilə razılaşdırılmaqla DİM tərəfindən bu və ya digər ixtisas qrupu, yaxud ixtisas üzrə müsabiqəyə buraxılmaq üçün qoyulan minimal tələbdir. Bu o deməkdir ki, hər bir qrup üzrə ixtisasların müsabiqəsində yalnız tələb olunan müsabiqə şərtlərini ödəmiş abituriyentlər iştirak edə bilərlər. Tutaq ki, cari ildə II ixtisas qrupunda imtahan verən hər hansı abituriyent qəbul imtahanın birinci nərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) 200 bal, ikinci mərhələsində isə 40 bal, cəmi 240 bal toplayıb. Göründüyü kimi, onun qəbul imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən azdır. Bu halda mövcud müsabiqə şərtini yerinə yetirmədiyinə görə onun müsabiqədə iştirak etmək hüququ olmayacaq. **Keçid balı** isə müsabiqə aparıldıqdan sonra hər ixtisas

DİM - 2023

üzrə ayrı-ayrılıqda formalaşan və müvafiq ixtisasa ən aşağı balla qəbul olan abituriyentin balına bərabər olan göstəricidir. Keçid balı müəyyən ixtisas üzrə müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayı, həmin ixtisas üzrə plan yerləri və abituriyentlərin imtahan nəticələrindən asılı olur. Fərz edək ki, hər hansı ixtisas üzrə qəbul planı 60 yerdən ibarətdir. Həmin ixtisası ərizəsində müsabiqə şərtlərini ödəmiş 250 nəfər göstərib. Bu zaman həmin 250 nəfərdən ən yüksək bal toplayan 60 abituriyent bu ixtisasa qəbul edilir və 60-cı abituriyentin balı həmin ixtisas üzrə formalaşmış keçid balı olur.

Bu il II qrup üzrə müsabiqəyə (həm dövlət sifarişi əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlər üzrə) ümumi balı 200-dən, imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan abituriyentlər buraxılır.

Müəyyən ixtisaslar üzrə tətbiq edilən tələblər qismən fərqlidir:

- **Dövlət ali təhsil müəssisələrinin ("ADA" Universiteti və Bakı Ali Neft Məktəbi istisna olmaqla) tədrisi ingilis dilində olan ixtisaslarının** müsabiqəsinə qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) ingilis dili fənni üzrə nisbi balı 40-dan az olmayan abituriyentlər buraxılır;
- Aşağıda qeyd olunan ixtisaslar üzrə ödənişli əsaslarla ayrılmış yerlərin müsabiqəsinə ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan (dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlər üzrə ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan) abituriyentlər buraxılır:
  - Marketinq;
  - Biznesin idarə edilməsi;
  - Turizm bələdçiliyi;
  - Turizm işinin təşkili.

DİM - 2023

Əziz abituriyentlər, bilirik ki, sizi ötən illərin tələbə qəbulu müsabiqəsində ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə formalaşmış keçid balları da maraqlandırır. Bu da təbiidir, çünki onlar ixtisas seçimi zamanı düzgün istiqamət götürməkdə sizin üçün oriyentir rolunu oynaya bilər. Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə minimal keçid balları müvafiq ixtisası öz ərizəsində göstərən abituriyentlərin sayı, ixtisas üzrə plan yerləri və abituriyentlərin imtahan nəticələri əsasında formalaşır. Bu göstəricilərə əsasən hər il keçid ballarında müəyyən dəyişmə müşahidə olunsa da, oxşar, təkrarlanan meyillər, tendensiyalar da özünü göstərir. Odur ki, sizə 2022-ci ilin tələbə qəbulu müsabiqəsində formalaşmış keçid balları ilə tanış olmağı məsləhət görürük. Həmin ilin tələbə qəbulu müsabiqəsində ali təhsil müəssisələrinin ixtisasları üzrə formalaşmış keçid balları "Abituriyent" jurnalının 2023-cü il 2-ci nömrəsində təqdim olunub.

İmtahan nəticələrinə əsasən ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan 6803, ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan 10911 abituriyent müsabiqədə iştirak etmək hüququ əldə etmişdir. Abituriyentlərin imtahan ballarının paylanması (bal intervalları üzrə) müvafiq olaraq cədvəl 2 və cədvəl 3-də təqdim edilir:

DİM - 2023

II ixtisas qrupunda müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış
ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə
balı 100-dən az olmayan abituriyentlərin
imtahan ballarının paylanması

Cədvəl 2

Bal interval-ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı
690 - 700	1	1	0	0	1	1
680 – 690	2	3	0	0	2	3
670 – 680	2	5	0	0	2	5
660 – 670	6	11	0	0	6	11
650 – 660	13	24	3	3	16	27
640 – 650	19	43	3	6	22	49
630 – 640	22	65	0	6	22	71
620 - 630	25	90	3	9	28	99
610 – 620	32	122	2	11	34	133
600 – 610	34	156	1	12	35	168
590 – 600	33	189	3	15	36	204
580 – 590	49	238	5	20	54	258
570 – 580	38	276	7	27	45	303
560 – 570	49	325	5	32	54	357
550 – 560	45	370	4	36	49	406
540 – 550	60	430	3	39	63	469
530 – 540	46	476	8	47	54	523
520 – 530	61	537	6	53	67	590
510 – 520	67	604	16	69	83	673
500 – 510	75	679	9	78	84	757
490 – 500	86	765	8	86	94	851
480 – 490	82	847	9	95	91	942
470 – 480	89	936	8	103	97	1039
460 – 470	95	1031	10	113	105	1144

DİM-2023

Cədvəl 2 (ardı)

Bal interval-ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı
450 – 460	90	1121	12	125	102	1246
440 – 450	112	1233	12	137	124	1370
430 – 440	125	1358	6	143	131	1501
420 – 430	105	1463	11	154	116	1617
410 – 420	116	1579	13	167	129	1746
400 – 410	142	1721	18	185	160	1906
390 – 400	147	1868	21	206	168	2074
380 – 390	160	2028	24	230	184	2258
370 – 380	177	2205	26	256	203	2461
360 – 370	195	2400	25	281	220	2681
350 – 360	181	2581	29	310	210	2891
340 – 350	208	2789	23	333	231	3122
330 – 340	205	2994	34	367	239	3361
320 – 330	202	3196	22	389	224	3585
310 – 320	246	3442	21	410	267	3852
300 – 310	250	3692	24	434	274	4126
290 – 300	251	3943	30	464	281	4407
280 – 290	274	4217	14	478	288	4695
270 – 280	280	4497	14	492	294	4989
260 – 270	280	4777	23	515	303	5292
250 – 260	264	5041	10	525	274	5566
240 – 250	273	5314	7	532	280	5846
230 – 240	266	5580	14	546	280	6126
220 – 230	260	5840	9	555	269	6395
210 – 220	212	6052	7	562	219	6614
200 – 210	187	6239	2	564	189	6803

DİM - 2023

II ixtisas qrupunda müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış
ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə
balı 50-dən az olmayan abituriyentlərin
imtahan ballarının paylanması

Cədvəl 3

Bal interval-ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı
690 - 700	1	1	0	0	1	1
680 – 690	2	3	0	0	2	3
670 – 680	2	5	0	0	2	5
660 – 670	6	11	0	0	6	11
650 – 660	13	24	3	3	16	27
640 – 650	19	43	3	6	22	49
630 – 640	22	65	0	6	22	71
620 - 630	25	90	3	9	28	99
610 – 620	32	122	2	11	34	133
600 – 610	34	156	1	12	35	168
590 – 600	33	189	3	15	36	204
580 – 590	49	238	5	20	54	258
570 – 580	38	276	7	27	45	303
560 – 570	49	325	5	32	54	357
550 – 560	45	370	4	36	49	406
540 – 550	60	430	3	39	63	469
530 – 540	46	476	8	47	54	523
520 – 530	61	537	6	53	67	590
510 – 520	67	604	16	69	83	673
500 – 510	75	679	9	78	84	757
490 – 500	86	765	8	86	94	851
480 – 490	82	847	9	95	91	942
470 – 480	89	936	8	103	97	1039
460 – 470	95	1031	10	113	105	1144
450 – 460	90	1121	12	125	102	1246
440 – 450	112	1233	12	137	124	1370

DİM-2023

Cədvəl 3 (ardı)

Bal interval-ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı
430 – 440	125	1358	6	143	131	1501
420 – 430	105	1463	11	154	116	1617
410 – 420	116	1579	13	167	129	1746
400 – 410	142	1721	18	185	160	1906
390 – 400	147	1868	21	206	168	2074
380 – 390	160	2028	24	230	184	2258
370 – 380	177	2205	26	256	203	2461
360 – 370	195	2400	25	281	220	2681
350 – 360	182	2582	30	311	212	2893
340 – 350	209	2791	23	334	232	3125
330 – 340	206	2997	35	369	241	3366
320 – 330	203	3200	26	395	229	3595
310 – 320	250	3450	25	420	275	3870
300 – 310	253	3703	28	448	281	4151
290 – 300	261	3964	38	486	299	4450
280 – 290	293	4257	33	519	326	4776
270 – 280	299	4556	35	554	334	5110
260 – 270	322	4878	51	605	373	5483
250 – 260	333	5211	31	636	364	5847
240 – 250	385	5596	44	680	429	6276
230 – 240	380	5976	43	723	423	6699
220 – 230	460	6436	41	764	501	7200
210 – 220	470	6906	54	818	524	7724
200 – 210	514	7420	60	878	574	8298
190 – 200	499	7919	46	924	545	8843
180 – 190	460	8379	37	961	497	9340
170 – 180	500	8879	34	995	534	9874
160 – 170	531	9410	24	1019	555	10429
150 – 160	460	9870	22	1041	482	10911

DİM - 2023

2-ci cədvəldə qeyd olunmuş “Abituriyentlərin cəmi sayı” sütunundakı rəqəmlər, balları ən yüksək bal intervalından (690-700) başlayaraq cari bal intervalına qədər olan diapazonda yerləşən abituriyentlərin sayını göstərir. Bu diapazona cari bal intervalı da daxildir. Bəs, cari bal intervalı dedikdə nə nəzərdə tutulur? Fərz edək ki, Azərbaycan bölməsində abituriyent 641 bal toplayıb. Bu abituriyentin topladığı bal 640-650 intervalında yerləşir. Bu interval həmin abituriyent üçün cari bal intervalı hesab olunur. 2-ci cədvəldə Azərbaycan bölməsi üzrə 640-650 bal intervalında müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayı 19 nəfərdir. Bu halda 640-dan çox bal toplayaraq müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayını təyin etmək üçün balları 640-650, 650-660, 660-670, 670-680, 680-690 və 690-700 intervallarında yerləşən abituriyentlərin saylarını cəmləmək lazımdır: 19+13+6+2+2+1=43. 2-ci cədvəlin cari bal intervalına uyğun olan sətrində "Abituriyentlərin cəmi sayı" sütununda məhz həmin göstərici təqdim edilib.

Ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmək üçün ixtisas seçimi elanından çıxarışlar

● İxtisas seçmək hüququ olan abituriyent müsabiqə şərtini ödədiyi ixtisas qrupuna (qruplarına), o cümlədən altqrupuna (altqruplarına) aid olan 15-dək ixtisasın kodunu qeyd edə bilər.

● Dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla qəbul aparılmasından asılı olmayaraq ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarının siyahısında hər bir ixtisas üzrə ümumi plan yerləri təqdim edilmişdir (bax: “Abituriyent” jurnalı №4, səh. 11-31). Hər bir ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərin sayı və dövlət

DİM - 2023

sifarişinin yerinə yetirilməsində iştirak edən ali təhsil müəssisələrinin siyahısı ayrıca cədvəldə verilmişdir (bax: “Abituriyent” jurnalı №4, səh. 32-38).

● Abituriyent ixtisas seçərkən bu ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla təhsil almaq istədiyini qeyd etməlidir. Hər hansı bir ixtisas üzrə həm dövlət sifarişi, həm də ödənişli əsaslarla olan yerlərin müsabiqəsində iştirak etmək istəyən abituriyent həmin ixtisasın kodunu ərizəyə iki dəfə daxil etməli və ayrılıqda bu ixtisas üzrə təhsilini dövlət sifarişi əsasında və ödənişli əsaslarla almaq istədiyini qeyd etməlidir. İxtisas kodlarını, onların sayını və ardıcıllığını abituriyent özü müəyyənləşdirir.

● Dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçmək hüququ əldə etmək üçün DİM tərəfindən qoyulan tələbləri ödəyə bilməyən abituriyentlər yalnız ödənişli əsaslarla olan yerlərin müsabiqəsində iştirak edə bilərlər.

● Dövlət hesabına ali təhsil almış abituriyentlər dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçə bilməzlər.

● Əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər, qüvvədə olan qanunvericilikdə və dövlətlərarası razılaşmalarda digər hallar nəzərdə tutulmayıbsa, dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçə bilməzlər.

● İxtisas seçimi **bütün ixtisas qrupları üzrə avqustun 16-dan 28-dək internet vasitəsilə** aparılacaqdır. Müsabiqəyə yalnız həmin müddətdə ixtisasları seçib öz elektron ixtisas seçimi ərizələrinə daxil edərək təsdiq etmiş abituriyentlər buraxılacaq.

DİM - 2023

Hörmətli abituriyentlər!

İxtisas seçimi və "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi ərizəsi"nin doldurulması qaydaları ilə tanış olmaq üçün sizə "Abituriyent" jurnalının 2023-cü il 4-cü nömrəsini diqqətlə oxumağı məsləhət görürük.

DİM - 2023

Sizə düzgün ixtisas seçimi və müsabiqədə uğurlar arzu edirik!

DİM - 2023

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN İXTİSASLARINI SEÇMƏK HÜQUQU QAZANMIŞ ABİTURİYENTLƏR ÜÇÜN

"Abituriyent" jurnalının 4-cü nömrəsində:

- ☑ 2023/2024-cü tədris ili üçün ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmək üçün ixtisas seçimi elanı
- ☑ Müsabiqə şərtləri
- ☑ "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi ərizəsi"nin doldurulma qaydası
- ☑ Qəbul aparılan ixtisaslar və onların plan yerləri
- ☑ Ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi ilə tələbə qəbulunun proqnozu

2022-ci il buraxılışı

İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?

Hörmətli abituriyentlər!

2022-ci il üzrə qəbul planını, bal intervalları üzrə abituriyentlərin paylanmasını builki məlumatlarla müqayisə aparmaqla cari ildə müsabiqə vəziyyəti haqqında təxmini fikir formalaşdıra bilərsiniz.

Bu kitabçaların elektron versiyasını (pdf formatında) DİM saytının "Elektron xidmətlər" bölməsində "DİM nəşrlərinin elektron versiyalarının onlayn satışı" xidməti vasitəsilə ödəniş etməklə əldə edə bilərsiniz (Xidmətə keçid: http://eservices.dim.gov.az/ejurnal/).

DİM - 2023

Pərakəndə satış qiyməti
1 manat 50 qəpikdən çox olmamalıdır

DİM - 2023

DÖVLƏT İMTAHAN MƏRKƏZİ

DÖVLƏT İMTAHAN MƏRKƏZİ
www.dim.gov.az | www.abiturient.az | www.mekteb.edu.az

ABİTURİYENT

XÜSUSİ BURAXILIŞ | BAKI/2023

İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?

III

İXTİSAS QRUPUNUN ABİTURİYENTLƏRİ ÜÇÜN

ISSN 2223-9723

9 772223 972006 30623

İmtahan nəticələrinizi DİM-in **www.dim.gov.az** internet səhifəsindən öyrənə bilərsiniz!

[- 2023

REDAKSİYA ŞURASI
M.M.Abbaszadə, N.Ə.Babayev, K.R.Aydazadə, F.Ş.Bədəlbəyli,
G.Ç.Gəraybəyli, A.M.Paşayev, V.R.Misirov.

REDAKSİYA HEYƏTİ
M.Ə.Bədəlov (baş redaktor), İ.M.Allahverdiyev,
A.H.Bağırov, G.M.Balacanova, A.H.Batıyeva, N.N.Bayramova,
M.Ə.Əkbərli, V.O.Əkbərov, N.L.Əliyev, X.S.Əzimova, A.E.Həbibov,
N.Z.Hüseynova, Ç.C.Xəlilov, X.Z.Kərimova, A.Ə.Qasımov,
S.S.Mərdanov, O.Y.Şelaginov, H.R.Zeynalov.

Jurnal Dövlət İmtahan Mərkəzinin
rəsmi materialları əsasında hazırlanmışdır.

Dil və üslub üzrə redaktorlar:
Ç.İ.Rüstəmov, N.M.Musayev.

Kompüter və dizayn:
X.S.Mirzəyev, L.M.Ağayeva.

Redaksiyanın ünvanı:
Az1078, Bakı şəhəri, A.Salamzadə küçəsi, 28.

Telefon:
1653 (DİM-in çağrı mərkəzi),

Whatsapp:
(+99450) 225-54-99 (Redaksiya).

Elektron poçt: abiturient.journal@gmail.com
Veb-sayt: www.abiturient.az

© DİM - «Abituriyent» - 2023

Dövlət İmtahan Mərkəzinin rəsmi razılığı olmadan jurnalın
və ya onun hər hansı hissəsinin təkrar çapı, yayılması, elektron
və ya mexaniki üsulla surətinin çıxarılması
QADAĞANDIR!

Çapa imzalanmışdır 09.08.2023.
Tiraj 500.

Jurnal DİM-in mətbəəsində çap olunub.

DİM - 2023

İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?

Hörmətli abituriyentlər! Artıq seçdiyiniz ixtisas qrupu (qrupları) üzrə imtahan nəticələriniz Dövlət İmtahan Mərkəzinin (DİM) **www.dim.gov.az** internet saytında elan edilmişdir. Bundan sonra müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış abituriyentlərin qarşısında ixtisas seçimi etmək, onu dəqiqləşdirmək və təsdiqləmək (rəsmiləşdirmək) vəzifəsi durur. Bu məqamda düzgün, ağıllı qərar qəbul etmək, öz istəyi ilə bərabər mövcud müsabiqə vəziyyətinin reallıqlarını – ixtisaslar üzrə plan yerlərini, müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin imtahan nəticələrinin bal intervalları üzrə paylanmasını, öz fərdi imtahan göstəricilərinin bu sıralamadakı yerini, həmçinin ötən illərin tələbə qəbulu müsabiqəsində ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə formalaşmış keçid ballarını nəzərə almaq seçimin uğurlu olmasına müsbət təsir göstərə bilər. Odur ki, sizin düzgün istiqamət götürməyinizə kömək üçün, öncə 2023/2024-cü tədris ili üçün respublika ali təhsil müəssisələrinin III ixtisas qrupuna Azərbaycan və rus bölmələri, hər iki bölmənin birgə müsabiqəsi üzrə tələbə qəbulu planı və dövlət sifarişi üzrə yerlərin sayı təqdim edilir (bax: cədvəl 1). **Dövlət sifarişi** ali təhsil müəssisələrində dövlət büdcəsi vəsaiti hesabına təhsil alması nəzərdə tutulan tələbələrin sayını göstərir. Dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində dövlət ali təhsil müəssisələri ilə bərabər özəl ali təhsil müəssisələri də iştirak edir. Dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla qəbul aparılmasından asılı olmayaraq qəbul planında yerlərin ümumi sayı göstərilib. Xatırladaq ki, hər bir ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərin sayı və dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində iştirak edən ali təhsil müəssisələrinin siyahısı və ayrı-ayrı ixtisasların ali məktəblər üzrə plan yerlərinin sayı, onların kodları, təhsil formaları (əyani, qiyabi) və təhsil haqqının məbləği "Abituriyent" jurnalının 2023-cü il 4-cü nömrəsində dərc olunub.

DİM - 2023

Cədvəl 1

Qəbul planı				Dövlət sifarişi
Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Birgə	Cəmi	
DT altrqupu üzrə				
11185	1247	1860	14292	4045
TC altrqupu üzrə				
1250	265	260	1775	220
Bütövlükdə				
12435	1512	2120	16067	4265

* Filologiya ixtisası üçün dövlət sifarişi üzrə ayrılmış 30 yerin müsabiqəsində M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialına qəbul üçün sənəd vermiş abituriyentlər də iştirak edirlər.

İndi sizə ixtisas seçimində iştirak etmək üçün müəyyən edilmiş müsabiqə şərtləri barədə məlumatları təqdim edirik. Ancaq əvvəlcə abituriyentlər arasında bəzən düzgün anlaşılmayan bir məsələyə aydınlıq gətirmək istəyirik. Müsabiqədə iştirak etmək üçün tələb olunan minimal bal həddi ilə hər hansı ixtisasa keçid balı arasında fərq varmı, yoxsa bunlar eynidir? Əlbəttə, bunlar tamamilə fərqli anlayışlardır. **Müsabiqə şərti** Elm və Təhsil Nazirliyi ilə razılaşdırılmaqla DİM tərəfindən bu və ya digər ixtisas qrupu, yaxud ixtisas üzrə müsabiqəyə buraxılmaq üçün qoyulan minimal tələbdir. Bu o deməkdir ki, hər bir qrup üzrə ixtisasların müsabiqəsində yalnız tələb olunan müsabiqə şərtlərini ödəmiş abituriyentlər iştirak edə bilərlər. Tutaq ki, cari ildə III ixtisas qrupunda imtahan verən hər hansı abituriyent qəbul imtahanın birinci nərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) 200 bal, ikinci mərhələsində isə 40 bal, cəmi 240 bal toplayıb. Göründüyü kimi, onun qəbul imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən azdır. Bu halda mövcud müsabiqə şərtini yerinə yetirmədiyinə görə onun müsabiqədə iştirak etmək hüququ

DİM-2023

olmayacaq. **Keçid balı** isə müsabiqə aparıldıqdan sonra hər ixtisas üzrə ayrı-ayrılıqda formalaşan və müvafiq ixtisasa ən aşağı balla qəbul olan abituriyentin balına bərabər olan göstəricidir. Keçid balı müəyyən ixtisas üzrə müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayı, həmin ixtisas üzrə plan yerləri və abituriyentlərin imtahan nəticələrindən asılı olur. Fərz edək ki, hər hansı ixtisas üzrə qəbul planı 60 yerdən ibarətdir. Həmin ixtisası ərizəsində müsabiqə şərtlərini ödəmiş 250 nəfər göstərib. Bu zaman həmin 250 nəfərdən ən yüksək bal toplayan 60 abituriyent bu ixtisasa qəbul edilir və 60-cı abituriyentin balı həmin ixtisas üzrə formalaşmış keçid balı olur.

Bu il III qrup üzrə müsabiqəyə (həm dövlət sifarişi əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlər üzrə) ümumi balı 200-dən, imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan abituriyentlər buraxılır.

Müəyyən ixtisaslar üzrə tətbiq edilən tələblər qismən fərqlidir:

- **Dövlət ali təhsil müəssisələrinin ("ADA" Universiteti istisna olmaqla) tədrisi ingilis dilində olan ixtisaslarının** müsabiqəsinə qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) ingilis dili fənni üzrə nisbi balı 40-dan az olmayan abituriyentlər buraxılır;
- **Dövlət ali təhsil müəssisələrinin ("ADA" Universiteti istisna olmaqla) "Tərcümə (dillər üzrə)", "Filologiya (xarici dil və ədəbiyyatı üzrə)" və "Xarici dil müəllimliyi (dillər üzrə)" ixtisaslarının** müsabiqəsinə qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) xarici dil fənni üzrə nisbi balı 40-dan az olmayan abituriyentlər buraxılır;
- **Dövlət ali təhsil müəssisələrinin ("ADA" Universiteti istisna olmaqla) "Beynəlxalq münasibətlər" ixtisasının** müsabiqəsinə qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) xarici dil fənni üzrə nisbi balı 40-dan az olmayan abituriyentlər buraxılır;

DİM - 2023

- Aşağıda qeyd olunan ixtisaslar üzrə ödənişli əsaslarla ayrılmış yerlərin müsabiqəsinə ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan (dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlər üzrə ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan) abituriyentlər buraxılır:
    - Muzey, arxiv işi və abidələrin qorunması;
    - Sosial iş;
    - Regionşünaslıq (regionlar üzrə).

Əziz abituriyentlər, bilirik ki, sizi ötən illərin tələbə qəbulu müsabiqəsində ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə formalaşmış keçid balları da maraqlandırır. Bu da təbiidir, çünki onlar ixtisas seçimi zamanı düzgün istiqamət götürməkdə sizin üçün oriyentir rolunu oynaya bilər. Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə minimal keçid balları müvafiq ixtisası öz ərizəsində göstərən abituriyentlərin sayı, ixtisas üzrə plan yerləri və abituriyentlərin imtahan nəticələri əsasında formalaşır. Bu göstəricilərə əsasən hər il keçid ballarında müəyyən dəyişmə müşahidə olunsa da, oxşar, təkrarlanan meyillər, tendensiyalar da özünü göstərir. Odur ki, sizə 2022-ci ilin tələbə qəbulu müsabiqəsində formalaşmış keçid balları ilə tanış olmağı məsləhət görürük. Həmin ilin tələbə qəbulu müsabiqəsində ali təhsil müəssisələrinin ixtisasları üzrə formalaşmış keçid balları "Abituriyent" jurnalının 2023-cü il 2-ci nömrəsində təqdim olunub.

İmtahan nəticələrinə əsasən III ixtisas qrupunun DT altqrupu üzrə ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan 14635, ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan 17588 abituriyent müsabiqədə iştirak etmək hüququ əldə etmişdir. III ixtisas qrupunun TC altqrupu üzrə isə ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan 3799, ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan 5677 abituriyent müsabiqədə iştirak etmək hüququ əldə etmişdir. Abituriyentlərin imtahan ballarının paylanması (bal intervalları üzrə) müvafiq olaraq DT altqrupu üzrə *cədvəl* 2, *cədvəl* 3, TC altqrupu üzrə *cədvəl 4* və *cədvəl* 5-də təqdim edilir:

DİM - 2023

III ixtisas qrupunun DT altqrupunda müsabiqədə
iştirak etmək hüququ qazanmış
ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə
balı 100-dən az olmayan abituriyentlərin
imtahan ballarının paylanması

Cədvəl 2

Bal intervalları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituriyentlərin sayı	Abituriyentlərin cəmi sayı	Abituriyentlərin sayı	Abituriyentlərin cəmi sayı	Abituriyentlərin sayı	Abituriyentlərin cəmi sayı
690 - 700	0	0	0	0	0	0
680 – 690	1	1	0	0	1	1
670 – 680	6	7	0	0	6	7
660 – 670	9	16	0	0	9	16
650 – 660	14	30	5	5	19	35
640 – 650	30	60	5	10	35	70
630 – 640	53	113	3	13	56	126
620 - 630	53	166	2	15	55	181
610 – 620	86	252	7	22	93	274
600 – 610	86	338	7	29	93	367
590 – 600	98	436	8	37	106	473
580 – 590	111	547	6	43	117	590
570 – 580	117	664	6	49	123	713
560 – 570	140	804	16	65	156	869
550 – 560	153	957	14	79	167	1036
540 – 550	159	1116	18	97	177	1213
530 – 540	183	1299	14	111	197	1410
520 – 530	184	1483	18	129	202	1612
510 – 520	228	1711	11	140	239	1851
500 – 510	223	1934	23	163	246	2097
490 – 500	278	2212	25	188	303	2400
480 – 490	302	2514	26	214	328	2728
470 – 480	275	2789	29	243	304	3032
460 – 470	261	3050	22	265	283	3315

DİM - 2023

Cədvəl 2 (ardı)

Bal interval-ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı
450 – 460	286	3336	16	281	302	3617
440 – 450	348	3684	38	319	386	4003
430 – 440	343	4027	20	339	363	4366
420 – 430	346	4373	28	367	374	4740
410 – 420	352	4725	35	402	387	5127
400 – 410	335	5060	34	436	369	5496
390 – 400	346	5406	38	474	384	5880
380 – 390	342	5748	41	515	383	6263
370 – 380	399	6147	57	572	456	6719
360 – 370	400	6547	39	611	439	7158
350 – 360	400	6947	50	661	450	7608
340 – 350	371	7318	52	713	423	8031
330 – 340	394	7712	56	769	450	8481
320 – 330	432	8144	43	812	475	8956
310 – 320	454	8598	45	857	499	9455
300 – 310	436	9034	44	901	480	9935
290 – 300	418	9452	53	954	471	10406
280 – 290	427	9879	41	995	468	10874
270 – 280	448	10327	49	1044	497	11371
260 – 270	475	10802	50	1094	525	11896
250 – 260	444	11246	46	1140	490	12386
240 – 250	462	11708	49	1189	511	12897
230 – 240	471	12179	31	1220	502	13399
220 – 230	440	12619	27	1247	467	13866
210 – 220	407	13026	38	1285	445	14311
200 – 210	308	13334	16	1301	324	14635

DİM - 2023

III ixtisas qrupunun DT altqrupunda müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış ***ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan abituriyentlərin*** **imtahan ballarının paylanması**

Cədvəl 3

Bal interval-ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı
690 - 700	0	0	0	0	0	0
680 – 690	1	1	0	0	1	1
670 – 680	6	7	0	0	6	7
660 – 670	9	16	0	0	9	16
650 – 660	14	30	5	5	19	35
640 – 650	30	60	5	10	35	70
630 – 640	53	113	3	13	56	126
620 - 630	53	166	2	15	55	181
610 – 620	86	252	7	22	93	274
600 – 610	86	338	7	29	93	367
590 – 600	98	436	8	37	106	473
580 – 590	111	547	6	43	117	590
570 – 580	117	664	6	49	123	713
560 – 570	140	804	16	65	156	869
550 – 560	153	957	14	79	167	1036
540 – 550	159	1116	18	97	177	1213
530 – 540	183	1299	14	111	197	1410
520 – 530	184	1483	18	129	202	1612
510 – 520	228	1711	11	140	239	1851
500 – 510	223	1934	23	163	246	2097
490 – 500	278	2212	25	188	303	2400
480 – 490	302	2514	26	214	328	2728
470 – 480	275	2789	29	243	304	3032
460 – 470	261	3050	22	265	283	3315
450 – 460	286	3336	16	281	302	3617
440 – 450	348	3684	38	319	386	4003

DİM-2023

Cədvəl 3 (ardı)

Bal interval-ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı
430 – 440	343	4027	20	339	363	4366
420 – 430	346	4373	28	367	374	4740
410 – 420	352	4725	35	402	387	5127
400 – 410	335	5060	34	436	369	5496
390 – 400	346	5406	38	474	384	5880
380 – 390	342	5748	41	515	383	6263
370 – 380	399	6147	57	572	456	6719
360 – 370	400	6547	39	611	439	7158
350 – 360	400	6947	50	661	450	7608
340 – 350	373	7320	52	713	425	8033
330 – 340	394	7714	56	769	450	8483
320 – 330	432	8146	43	812	475	8958
310 – 320	455	8601	46	858	501	9459
300 – 310	436	9037	44	902	480	9939
290 – 300	419	9456	56	958	475	10414
280 – 290	429	9885	42	1000	471	10885
270 – 280	451	10336	50	1050	501	11386
260 – 270	483	10819	56	1106	539	11925
250 – 260	451	11270	56	1162	507	12432
240 – 250	483	11753	69	1231	552	12984
230 – 240	503	12256	51	1282	554	13538
220 – 230	516	12772	51	1333	567	14105
210 – 220	510	13282	77	1410	587	14692
200 – 210	464	13746	44	1454	508	15200
190 – 200	466	14212	54	1508	520	15720
180 – 190	442	14654	46	1554	488	16208
170 – 180	457	15111	43	1597	500	16708
160 – 170	446	15557	39	1636	485	17193
150 – 160	361	15918	34	1670	395	17588

DİM-2023

III ixtisas qrupunun TC altqrupunda müsabiqədə
iştirak etmək hüququ qazanmış
ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə
balı 100-dən az olmayan abituriyentlərin
imtahan ballarının paylanması

Cədvəl 4

Bal intervalları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituriyentlərin sayı	Abituriyentlərin cəmi sayı	Abituriyentlərin sayı	Abituriyentlərin cəmi sayı	Abituriyentlərin sayı	Abituriyentlərin cəmi sayı
690 - 700	0	0	0	0	0	0
680 – 690	0	0	0	0	0	0
670 – 680	0	0	0	0	0	0
660 – 670	0	0	0	0	0	0
650 – 660	0	0	0	0	0	0
640 – 650	0	0	0	0	0	0
630 – 640	0	0	0	0	0	0
620 - 630	3	3	0	0	3	3
610 – 620	0	3	0	0	0	3
600 – 610	3	6	0	0	3	6
590 – 600	3	9	0	0	3	9
580 – 590	3	12	1	1	4	13
570 – 580	3	15	0	1	3	16
560 – 570	4	19	0	1	4	20
550 – 560	11	30	1	2	12	32
540 – 550	4	34	0	2	4	36
530 – 540	13	47	2	4	15	51
520 – 530	19	66	0	4	19	70
510 – 520	14	80	3	7	17	87
500 – 510	17	97	3	10	20	107
490 – 500	23	120	7	17	30	137
480 – 490	25	145	7	24	32	169
470 – 480	38	183	4	28	42	211
460 – 470	36	219	7	35	43	254

DİM-2023

Cədvəl 4 (ardı)

Bal interval-ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı
450 – 460	46	265	4	39	50	304
440 – 450	55	320	10	49	65	369
430 – 440	73	393	7	56	80	449
420 – 430	63	456	7	63	70	519
410 – 420	86	542	8	71	94	613
400 – 410	74	616	16	87	90	703
390 – 400	98	714	9	96	107	810
380 – 390	104	818	17	113	121	931
370 – 380	105	923	14	127	119	1050
360 – 370	132	1055	17	144	149	1199
350 – 360	111	1166	21	165	132	1331
340 – 350	122	1288	20	185	142	1473
330 – 340	126	1414	24	209	150	1623
320 – 330	139	1553	13	222	152	1775
310 – 320	131	1684	26	248	157	1932
300 – 310	155	1839	16	264	171	2103
290 – 300	144	1983	28	292	172	2275
280 – 290	177	2160	19	311	196	2471
270 – 280	151	2311	19	330	170	2641
260 – 270	186	2497	23	353	209	2850
250 – 260	151	2648	17	370	168	3018
240 – 250	190	2838	14	384	204	3222
230 – 240	177	3015	11	395	188	3410
220 – 230	155	3170	9	404	164	3574
210 – 220	118	3288	6	410	124	3698
200 – 210	97	3385	4	414	101	3799

DİM - 2023

III ixtisas qrupunun TC altqrupunda müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış

ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan abituriyentlərin imtahan ballarının paylanması

Cədvəl 5

Bal interval-ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı
690 - 700	0	0	0	0	0	0
680 – 690	0	0	0	0	0	0
670 – 680	0	0	0	0	0	0
660 – 670	0	0	0	0	0	0
650 – 660	0	0	0	0	0	0
640 – 650	0	0	0	0	0	0
630 – 640	0	0	0	0	0	0
620 - 630	3	3	0	0	3	3
610 – 620	0	3	0	0	0	3
600 – 610	3	6	0	0	3	6
590 – 600	3	9	0	0	3	9
580 – 590	3	12	1	1	4	13
570 – 580	3	15	0	1	3	16
560 – 570	4	19	0	1	4	20
550 – 560	11	30	1	2	12	32
540 – 550	4	34	0	2	4	36
530 – 540	13	47	2	4	15	51
520 – 530	19	66	0	4	19	70
510 – 520	14	80	3	7	17	87
500 – 510	17	97	3	10	20	107
490 – 500	23	120	7	17	30	137
480 – 490	25	145	7	24	32	169
470 – 480	38	183	4	28	42	211
460 – 470	36	219	7	35	43	254
450 – 460	46	265	4	39	50	304
440 – 450	55	320	10	49	65	369

DİM - 2023

Cədvəl 5 (ardı)

Bal interval-ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı	Abituri-yentlərin sayı	Abituri-yentlərin cəmi sayı
430 – 440	73	393	7	56	80	449
420 – 430	63	456	7	63	70	519
410 – 420	86	542	8	71	94	613
400 – 410	74	616	16	87	90	703
390 – 400	98	714	9	96	107	810
380 – 390	104	818	17	113	121	931
370 – 380	105	923	14	127	119	1050
360 – 370	132	1055	17	144	149	1199
350 – 360	111	1166	21	165	132	1331
340 – 350	122	1288	20	185	142	1473
330 – 340	126	1414	24	209	150	1623
320 – 330	139	1553	13	222	152	1775
310 – 320	131	1684	26	248	157	1932
300 – 310	156	1840	16	264	172	2104
290 – 300	145	1985	30	294	175	2279
280 – 290	180	2165	22	316	202	2481
270 – 280	156	2321	22	338	178	2659
260 – 270	199	2520	30	368	229	2888
250 – 260	168	2688	25	393	193	3081
240 – 250	223	2911	29	422	252	3333
230 – 240	216	3127	33	455	249	3582
220 – 230	224	3351	23	478	247	3829
210 – 220	221	3572	25	503	246	4075
200 – 210	249	3821	43	546	292	4367
190 – 200	247	4068	25	571	272	4639
180 – 190	238	4306	33	604	271	4910
170 – 180	246	4552	30	634	276	5186
160 – 170	238	4790	19	653	257	5443
150 – 160	218	5008	16	669	234	5677

DİM - 2023

III ixtisas qrupunun DT altqrupunda müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan abituriyentlərin imtahan ballarının paylanmasını əks etdirən 2-ci cədvəldə qeyd olunmuş "Abituriyentlərin cəmi sayı" sütunundakı rəqəmlər, balları ən yüksək bal intervalından (690-700) başlayaraq cari bal intervalına qədər olan diapazonda yerləşən abituriyentlərin sayını göstərir. Bu diapazona cari bal intervalı da daxildir. Bəs, cari bal intervalı dedikdə nə nəzərdə tutulur? Fərz edək ki, Azərbaycan bölməsində abituriyent 641 bal toplayıb. Bu abituriyentin topladığı bal 640-650 intervalında yerləşir. Bu interval həmin abituriyent üçün cari bal intervalı hesab olunur. 2-ci cədvəldə Azərbaycan bölməsi üzrə 640-650 bal intervalında müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayı 30 nəfərdir. Bu halda 640-dan çox bal toplayaraq müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayını təyin etmək üçün balları 640-650, 650-660, 660-670, 670-680, 680-690 və 690-700 intervallarında yerləşən abituriyentlərin saylarını cəmləmək lazımdır: 30+14+9+6+1+0=60. 2-ci cədvəlin cari bal intervalına uyğun olan sətrində "Abituriyentlərin cəmi sayı" sütununda məhz həmin göstərici təqdim edilib.

Ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmək üçün ixtisas seçimi elanından çıxarışlar

- İxtisas seçmək hüququ olan abituriyent müsabiqə şərtini ödədiyi ixtisas qrupuna (qruplarına), o cümlədən altqrupuna (altqruplarına) aid olan 15-dək ixtisasın kodunu qeyd edə bilər.
- Dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla qəbul aparılmasından asılı olmayaraq ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarının siyahısında hər bir ixtisas üzrə ümumi plan yerləri təqdim

DİM - 2023

edilmişdir (bax: “Abituriyent” jurnalı №4, səh. 11-31). Hər bir ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərin sayı və dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində iştirak edən ali təhsil müəssisələrinin siyahısı ayrıca cədvəldə verilmişdir (bax: “Abituriyent” jurnalı №4, səh. 32-38).

- Abituriyent ixtisas seçərkən bu ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla təhsil almaq istədiyini qeyd etməlidir. Hər hansı bir ixtisas üzrə həm dövlət sifarişi, həm də ödənişli əsaslarla olan yerlərin müsabiqəsində iştirak etmək istəyən abituriyent həmin ixtisasın kodunu ərizəyə iki dəfə daxil etməli və ayrılıqda bu ixtisas üzrə təhsilini dövlət sifarişi əsasında və ödənişli əsaslarla almaq istədiyini qeyd etməlidir. İxtisas kodlarını, onların sayını və ardıcıllığını abituriyent özü müəyyənləşdirir.
- Dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçmək hüququ əldə etmək üçün DİM tərəfindən qoyulan tələbləri ödəyə bilməyən abituriyentlər yalnız ödənişli əsaslarla olan yerlərin müsabiqəsində iştirak edə bilərlər.
- Dövlət hesabına ali təhsil almış abituriyentlər dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçə bilməzlər.
- Əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər, qüvvədə olan qanunvericilikdə və dövlətlərarası razılaşmalarda digər hallar nəzərdə tutulmayıbsa, dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçə bilməzlər.
- İxtisas seçimi **bütün ixtisas qrupları üzrə avqustun 16-dan 28-dək internet vasitəsilə** aparılacaqdır. Müsabiqəyə yalnız həmin müddətdə ixtisasları seçib öz elektron ixtisas seçimi ərizələrinə daxil edərək təsdiq etmiş abituriyentlər buraxılacaq.

DİM - 2023

Hörmətli abituriyentlər!

İxtisas seçimi və "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi ərizəsi"nin doldurulması qaydaları ilə tanış olmaq üçün sizə "Abituriyent" jurnalının 2023-cü il 4-cü nömrəsini diqqətlə oxumağı məsləhət görürük.

DİM - 2023

Sizə düzgün ixtisas seçimi və müsabiqədə uğurlar arzu edirik!

DİM - 2023

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN İXTİSASLARINI SEÇMƏK HÜQUQU QAZANMIŞ ABİTURİYENTLƏR ÜÇÜN

"Abituriyent" jurnalının 4-cü nömrəsində:

- ☑ 2023/2024-cü tədris ili üçün ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmək üçün ixtisas seçimi elanı
- ☑ Müsabiqə şərtləri
- ☑ "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi ərizəsi"nin doldurulma qaydası
- ☑ Qəbul aparılan ixtisaslar və onların plan yerləri
- ☑ Ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi ilə tələbə qəbulunun proqnozu

2022-ci il buraxılışı

İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?

Hörmətli abituriyentlər!

2022-ci il üzrə qəbul planını, bal intervalları üzrə abituriyentlərin paylanmasını builki məlumatlarla müqayisə aparmaqla cari ildə müsabiqə vəziyyəti haqqında təxmini fikir formalaşdıra bilərsiniz.

Bu kitabçaların elektron versiyasını (pdf formatında) DİM saytının "Elektron xidmətlər" bölməsində "DİM nəşrlərinin elektron versiyalarının onlayn satışı" xidməti vasitəsilə ödəniş etməklə əldə edə bilərsiniz (Xidmətə keçid: http://eservices.dim.gov.az/ejurnal/).

DİM - 2023

Pərakəndə satış qiyməti
1 manat 50 qəpikdən çox olmamalıdır

DİM - 2023

DÖVLƏT İMTAHAN MƏRKƏZİ

DÖVLƏT İMTAHAN MƏRKƏZİ

www.dim.gov.az | www.abiturient.az | www.mekteb.edu.az

ABİTURİYENT

XÜSUSİ BURAXILIŞ BAKI/2023

İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?

IV

İXTİSAS QRUPUNUN ABİTURİYENTLƏRİ ÜÇÜN

ISSN 2223-9723

9 772223 972006 30623

İmtahan nəticələrinizi DİM-in **www.dim.gov.az** internet səhifəsindən öyrənə bilərsiniz!

I - 2023

REDAKSİYA ŞURASI
M.M.Abbaszadə, N.Ə.Babayev, K.R.Aydazadə, F.Ş.Bədəlbəyli,
G.Ç.Gəraybəyli, A.M.Paşayev, V.R.Misirov.

REDAKSİYA HEYƏTİ
M.Ə.Bədəlov (baş redaktor), İ.M.Allahverdiyev,
A.H.Bağırov, G.M.Balacanova, A.H.Batıyeva, N.N.Bayramova,
M.Ə.Əkbərli, V.O.Əkbərov, N.L.Əliyev, X.S.Əzimova, A.E.Həbibov,
N.Z.Hüseynova, Ç.C.Xəlilov, X.Z.Kərimova, A.Ə.Qasımov,
S.S.Mərdanov, O.Y.Şelaginov, H.R.Zeynalov.

Jurnal Dövlət İmtahan Mərkəzinin
rəsmi materialları əsasında hazırlanmışdır.

Dil və üslub üzrə redaktorlar:
Ç.İ.Rüstəmov, N.M.Musayev.

Kompüter və dizayn:
X.S.Mirzəyev, L.M.Ağayeva.

Redaksiyanın ünvanı:
Az1078, Bakı şəhəri, A.Salamzadə küçəsi, 28.

Telefon:
1653 (DİM-in çağrı mərkəzi),

Whatsapp:
(+99450) 225-54-99 (Redaksiya).

Elektron poçt: abiturient.journal@gmail.com
Veb-sayt: www.abiturient.az

© DİM - «Abituriyent» - 2023

Dövlət İmtahan Mərkəzinin rəsmi razılığı olmadan jurnalın
və ya onun hər hansı hissəsinin təkrar çapı, yayılması, elektron
və ya mexaniki üsulla surətinin çıxarılması
QADAĞANDIR!

Çapa imzalanmışdır 17.08.2023.
Tiraj 500.

Jurnal DİM-in mətbəəsində çap olunub.

DİM - 2023

İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?

Hörmətli abituriyentlər! Artıq seçdiyiniz ixtisas qrupu (qrupları) üzrə imtahan nəticələriniz Dövlət İmtahan Mərkəzinin (DİM) **www.dim.gov.az** internet saytında elan edilmişdir. Bundan sonra müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış abituriyentlərin qarşısında ixtisas seçimi etmək, onu dəqiqləşdirmək və təsdiqləmək (rəsmiləşdirmək) vəzifəsi durur. Bu məqamda düzgün, ağıllı qərar qəbul etmək, öz istəyi ilə bərabər mövcud müsabiqə vəziyyətinin reallıqlarını – ixtisaslar üzrə plan yerlərini, müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin imtahan nəticələrinin bal intervalları üzrə paylanmasını, öz fərdi imtahan göstəricilərinin bu sıralamadakı yerini, həmçinin ötən illərin tələbə qəbulu müsabiqəsində ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə formalaşmış keçid ballarını nəzərə almaq seçimin uğurlu olmasına müsbət təsir göstərə bilər. Odur ki, sizin düzgün istiqamət götürməyinizə kömək üçün, öncə 2023/2024-cü tədris ili üçün respublika ali təhsil müəssisələrinin IV ixtisas qrupuna Azərbaycan və rus bölmələri, hər iki bölmənin birgə müsabiqəsi üzrə tələbə qəbulu planı və dövlət sifarişi üzrə yerlərin sayı təqdim edilir (bax: cədvəl 1). **Dövlət sifarişi** ali təhsil müəssisələrində dövlət büdcəsi vəsaiti hesabına təhsil alması nəzərdə tutulan tələbələrin sayıdır. Dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində dövlət ali təhsil müəssisələri ilə bərabər özəl ali təhsil müəssisələri də iştirak edir. Dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla qəbul aparılmasından asılı olmayaraq qəbul planında yerlərin ümumi sayı göstərilib. Xatırladaq ki, hər bir ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərin sayı və dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində iştirak edən ali təhsil müəssisələrinin siyahısı və ayrı-ayrı

DİM - 2023

ixtisasların ali məktəblər üzrə plan yerlərinin sayı, onların kodları, təhsil formaları (əyani, qiyabi) və təhsil haqqının məbləği "Abituriyent" jurnalının 2023-cü il 4-cü nömrəsində dərc olunub.

Cədvəl 1

Qəbul planı				Dövlət sifarişi
Azərbaycan bölməsi	Rus bölməsi	Birgə	Cəmi	
3165	365	570	4100	3045

* Psixologiya və Kimya ixtisaslarının hər biri üçün dövlət sifarişi üzrə ayrılmış 25 yerin müsabiqəsində M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialına qəbul üçün sənəd vermiş abituriyentlər də iştirak edirlər.

Tibb ixtisası üçün dövlət sifarişi üzrə ayrılmış 85 yerin müsabiqəsində İ.M.Seçenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetinin Bakı filialına qəbul üçün sənəd vermiş abituriyentlər də iştirak edirlər.

İndi sizə ixtisas seçimində iştirak etmək üçün müəyyən edilmiş müsabiqə şərtləri barədə məlumatları təqdim edirik. Ancaq əvvəlcə abituriyentlər arasında bəzən düzgün anlaşılmayan bir məsələyə aydınlıq gətirmək istəyirik. Müsabiqədə iştirak etmək üçün tələb olunan minimal bal həddi ilə hər hansı ixtisasa keçid balı arasında fərq varmı, yoxsa bunlar eynidir? Əlbəttə, bunlar tamamilə fərqli anlayışlardır. **Müsabiqə şərti** Elm və Təhsil Nazirliyi ilə razılaşdırılmaqla DİM tərəfindən bu və ya digər ixtisas qrupu, yaxud ixtisas üzrə müsabiqəyə buraxılmaq üçün qoyulan minimal tələbdir. Bu o deməkdir ki, hər bir qrup üzrə ixtisasların müsabiqəsində yalnız tələb olunan müsabiqə şərtlərini ödəmiş abituriyentlər iştirak edə bilərlər. Tutaq ki, cari ildə IV ixtisas qrupunda imtahan verən hər hansı abituriyent qəbul imtahanın birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) 200 bal, ikinci mərhələsində isə 40 bal, cəmi 240 bal toplayıb.

DİM - 2023

Göründüyü kimi, onun qəbul imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən azdır. Bu halda mövcud müsabiqə şərtini yerinə yetirmədiyinə görə onun müsabiqədə iştirak etmək hüququ olmayacaq. **Keçid balı** isə müsabiqə aparıldıqdan sonra hər ixtisas üzrə ayrı-ayrılıqda formalaşan və müvafiq ixtisasa ən aşağı balla qəbul olan abituriyentin balına bərabər olan göstəricidir. Keçid balı müəyyən ixtisas üzrə müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayı, həmin ixtisas üzrə plan yerləri və abituriyentlərin imtahan nəticələrindən asılı olur. Fərz edək ki, hər hansı ixtisas üzrə qəbul planı 35 yerdən ibarətdir. Həmin ixtisası ərizəsində müsabiqə şərtlərini ödəmiş 185 nəfər göstərib. Bu zaman həmin 185 nəfərdən ən yüksək bal toplayan 35 abituriyent bu ixtisasa qəbul edilir və 35-ci abituriyentin balı həmin ixtisas üzrə formalaşmış keçid balı olur.

Bu il IV qrup üzrə müsabiqəyə (həm dövlət sifarişi əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlər üzrə) ümumi balı 200-dən, imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan abituriyentlər buraxılır.

Müəyyən ixtisaslar üzrə tətbiq edilən tələblər qismən fərqlidir:

- **Dövlət ali təhsil müəssisələrinin tədrisi ingilis dilində olan ixtisaslarının** müsabiqəsinə qəbul imtahanının birinci mərhələsində (cari ilin məzunları üçün buraxılış imtahanında) ingilis dili fənni üzrə nisbi balı 40-dan az olmayan abituriyentlər buraxılır;
- Aşağıda qeyd olunan ixtisas üzrə ödənişli əsaslarla ayrılmış yerlərin müsabiqəsinə ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan (dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlər üzrə ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan) abituriyentlər buraxılır:
  - Ekologiya.

DİM - 2023

- Aşağıda qeyd olunan ixtisaslar üzrə həm dövlət sifarişi əsasında, həm də ödənişli əsaslarla qəbul aparılan yerlərin müsabiqəsində ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan abituriyentlər iştirak edə bilərlər:
  - Bağçılıq və tərəvəzçilik;
  - Baytarlıq təbabəti;
  - Bitki mühafizəsi;
  - Su bioehtiyatları və akvakultura.

Əziz abituriyentlər, bilirik ki, sizi ötən illərin tələbə qəbulu müsabiqəsində ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə formalaşmış keçid balları da maraqlandırır. Bu da təbiidir, çünki onlar ixtisas seçimi zamanı düzgün istiqamət götürməkdə sizin üçün oriyentir rolunu oynaya bilər. Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, ayrı-ayrı ixtisaslar üzrə minimal keçid balları müvafiq ixtisası öz ərizəsində göstərən abituriyentlərin sayı, ixtisas üzrə plan yerləri və abituriyentlərin imtahan nəticələri əsasında formalaşır. Bu göstəricilərə əsasən hər il keçid ballarında müəyyən dəyişmə müşahidə olunsa da, oxşar, təkrarlanan meyillər, tendensiyalar da özünü göstərir. Odur ki, sizə 2022-ci ilin tələbə qəbulu müsabiqəsində formalaşmış keçid balları ilə tanış olmağı məsləhət görürük. Həmin ilin tələbə qəbulu müsabiqəsində ali təhsil müəssisələrinin ixtisasları üzrə formalaşmış keçid balları "Abituriyent" jurnalının 2023-cü il 2-ci nömrəsində təqdim olunub.

İmtahan nəticələrinə əsasən ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 100-dən az olmayan 3477, ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə balı 50-dən az olmayan 4393 abituriyent müsabiqədə iştirak etmək hüququ əldə etmişdir. Abituriyentlərin imtahan ballarının paylanması (bal intervalları üzrə) müvafiq olaraq cədvəl 2 və cədvəl 3-də təqdim edilir:

DİM - 2023

IV ixtisas qrupunda müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış
ümumi balı 200-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə
balı 100-dən az olmayan abituriyentlərin
imtahan ballarının paylanması

Cədvəl 2

Bal interval-ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı
690 - 700	0	0	0	0	0	0
680 – 690	6	6	0	0	6	6
670 – 680	9	15	0	0	9	15
660 – 670	18	33	2	2	20	35
650 – 660	31	64	1	3	32	67
640 – 650	44	108	4	7	48	115
630 – 640	50	158	7	14	57	172
620 - 630	53	211	5	19	58	230
610 – 620	64	275	7	26	71	301
600 – 610	69	344	9	35	78	379
590 – 600	55	399	9	44	64	443
580 – 590	79	478	7	51	86	529
570 – 580	75	553	7	58	82	611
560 – 570	68	621	5	63	73	684
550 – 560	71	692	9	72	80	764
540 – 550	95	787	9	81	104	868
530 – 540	71	858	13	94	84	952
520 – 530	72	930	12	106	84	1036
510 – 520	58	988	13	119	71	1107
500 – 510	83	1071	16	135	99	1206
490 – 500	75	1146	12	147	87	1293
480 – 490	82	1228	9	156	91	1384
470 – 480	77	1305	14	170	91	1475
460 – 470	74	1379	13	183	87	1562

DİM - 2023

Cədvəl 2 (ardı)

Bal interval-ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı
450 – 460	75	1454	7	190	82	1644
440 – 450	67	1521	13	203	80	1724
430 – 440	75	1596	14	217	89	1813
420 – 430	63	1659	15	232	78	1891
410 – 420	87	1746	16	248	103	1994
400 – 410	84	1830	16	264	100	2094
390 – 400	78	1908	16	280	94	2188
380 – 390	83	1991	11	291	94	2282
370 – 380	70	2061	8	299	78	2360
360 – 370	72	2133	15	314	87	2447
350 – 360	80	2213	17	331	97	2544
340 – 350	81	2294	11	342	92	2636
330 – 340	87	2381	17	359	104	2740
320 – 330	81	2462	14	373	95	2835
310 – 320	86	2548	19	392	105	2940
300 – 310	74	2622	12	404	86	3026
290 – 300	60	2682	11	415	71	3097
280 – 290	57	2739	8	423	65	3162
270 – 280	71	2810	5	428	76	3238
260 – 270	56	2866	4	432	60	3298
250 – 260	43	2909	3	435	46	3344
240 – 250	37	2946	3	438	40	3384
230 – 240	30	2976	3	441	33	3417
220 – 230	28	3004	1	442	29	3446
210 – 220	21	3025	0	442	21	3467
200 – 210	9	3034	1	443	10	3477

DİM - 2023

IV ixtisas qrupunda müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanmış
ümumi balı 150-dən və imtahanın ikinci mərhələsi üzrə
balı 50-dən az olmayan abituriyentlərin
imtahan ballarının paylanması

Cədvəl 3

Bal interval-ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı
690 - 700	0	0	0	0	0	0
680 – 690	6	6	0	0	6	6
670 – 680	9	15	0	0	9	15
660 – 670	18	33	2	2	20	35
650 – 660	31	64	1	3	32	67
640 – 650	44	108	4	7	48	115
630 – 640	50	158	7	14	57	172
620 - 630	53	211	5	19	58	230
610 – 620	64	275	7	26	71	301
600 – 610	69	344	9	35	78	379
590 – 600	55	399	9	44	64	443
580 – 590	79	478	7	51	86	529
570 – 580	75	553	7	58	82	611
560 – 570	68	621	5	63	73	684
550 – 560	71	692	9	72	80	764
540 – 550	95	787	9	81	104	868
530 – 540	71	858	13	94	84	952
520 – 530	72	930	12	106	84	1036
510 – 520	58	988	13	119	71	1107
500 – 510	83	1071	16	135	99	1206
490 – 500	75	1146	12	147	87	1293
480 – 490	82	1228	9	156	91	1384
470 – 480	77	1305	14	170	91	1475
460 – 470	74	1379	13	183	87	1562
450 – 460	75	1454	7	190	82	1644

DİM - 2023

Cədvəl 3 (ardı)

Bal interval-ları	Azərbaycan bölməsi üzrə		Rus bölməsi üzrə		Bütövlükdə	
	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı	Abituri-yentlə-rin sayı	Abituri-yentlə-rin cəmi sayı
440 – 450	67	1521	13	203	80	1724
430 – 440	75	1596	14	217	89	1813
420 – 430	63	1659	15	232	78	1891
410 – 420	87	1746	16	248	103	1994
400 – 410	84	1830	16	264	100	2094
390 – 400	78	1908	16	280	94	2188
380 – 390	83	1991	11	291	94	2282
370 – 380	70	2061	8	299	78	2360
360 – 370	72	2133	15	314	87	2447
350 – 360	80	2213	17	331	97	2544
340 – 350	81	2294	11	342	92	2636
330 – 340	90	2384	20	362	110	2746
320 – 330	82	2466	17	379	99	2845
310 – 320	88	2554	24	403	112	2957
300 – 310	87	2641	15	418	102	3059
290 – 300	71	2712	21	439	92	3151
280 – 290	71	2783	18	457	89	3240
270 – 280	93	2876	10	467	103	3343
260 – 270	82	2958	15	482	97	3440
250 – 260	77	3035	20	502	97	3537
240 – 250	82	3117	16	518	98	3635
230 – 240	83	3200	16	534	99	3734
220 – 230	91	3291	13	547	104	3838
210 – 220	92	3383	16	563	108	3946
200 – 210	73	3456	13	576	86	4032
190 – 200	81	3537	7	583	88	4120
180 – 190	75	3612	12	595	87	4207
170 – 180	56	3668	8	603	64	4271
160 – 170	58	3726	13	616	71	4342
150 – 160	47	3773	4	620	51	4393

DİM-2023

2-ci cədvəldə qeyd olunmuş “Abituriyentlərin cəmi sayı” sütunundakı rəqəmlər, balları ən yüksək bal intervalından (690-700) başlayaraq cari bal intervalına qədər olan diapazonda yerləşən abituriyentlərin sayını göstərir. Bu diapazona cari bal intervalı da daxildir. Bəs, cari bal intervalı dedikdə nə nəzərdə tutulur? Fərz edək ki, Azərbaycan bölməsində abituriyent 645 bal toplayıb. Bu abituriyentin topladığı bal 640-650 intervalında yerləşir. Bu interval həmin abituriyent üçün cari bal intervalı hesab olunur. 2-ci cədvəldə Azərbaycan bölməsi üzrə 640-650 bal intervalında müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayı 44 nəfərdir. Bu halda 640-dan çox bal toplayaraq müsabiqədə iştirak edən abituriyentlərin sayını təyin etmək üçün balları 640-650, 650-660, 660-670, 670-680, 680-690 və 690-700 intervallarında yerləşən abituriyentlərin saylarını cəmləmək lazımdır: 44+31+18+9+6+0=108. 2-ci cədvəlin cari bal intervalına uyğun olan sətrində "Abituriyentlərin cəmi sayı" sütununda məhz həmin göstərici təqdim edilib.

Ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmək üçün ixtisas seçimi elanından çıxarışlar

- İxtisas seçmək hüququ olan abituriyent müsabiqə şərtini ödədiyi ixtisas qrupuna (qruplarına), o cümlədən altqrupuna (altqruplarına) aid olan 15-dək ixtisasın kodunu qeyd edə bilər.
- Dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla qəbul aparılmasından asılı olmayaraq ali təhsil müəssisələrinin ixtisaslarının siyahısında hər bir ixtisas üzrə ümumi plan yerləri təqdim edilmişdir (bax: “Abituriyent” jurnalı №4, səh. 11-31). Hər bir ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında ayrılmış yerlərin sayı və dövlət sifarişinin yerinə yetirilməsində iştirak edən ali təhsil müəssisələrinin siyahısı ayrıca cədvəldə verilmişdir (bax: “Abituriyent” jurnalı №4, səh. 32-38).

DİM-2023

- Abituriyent ixtisas seçərkən bu ixtisas üzrə dövlət sifarişi əsasında və ya ödənişli əsaslarla təhsil almaq istədiyini qeyd etməlidir. Hər hansı bir ixtisas üzrə həm dövlət sifarişi, həm də ödənişli əsaslarla olan yerlərin müsabiqəsində iştirak etmək istəyən abituriyent həmin ixtisasın kodunu ərizəyə iki dəfə daxil etməli və ayrılıqda bu ixtisas üzrə təhsilini dövlət sifarişi əsasında və ödənişli əsaslarla almaq istədiyini qeyd etməlidir. İxtisas kodlarını, onların sayını və ardıcıllığını abituriyent özü müəyyənləşdirir.
- Dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçmək hüququ əldə etmək üçün DİM tərəfindən qoyulan tələbləri ödəyə bilməyən abituriyentlər yalnız ödənişli əsaslarla olan yerlərin müsabiqəsində iştirak edə bilərlər.
- Dövlət hesabına ali təhsil almış abituriyentlər dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçə bilməzlər.
- Əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər, qüvvədə olan qanunvericilikdə və dövlətlərarası razılaşmalarda digər hallar nəzərdə tutulmayıbsa, dövlət sifarişi üzrə ayrılmış yerləri seçə bilməzlər.
- İxtisas seçimi **bütün ixtisas qrupları üzrə avqustun 16-dan 28-dək internet vasitəsilə** aparılacaqdır. Müsabiqəyə yalnız həmin müddətdə ixtisasları seçib öz elektron ixtisas seçimi ərizələrinə daxil edərək təsdiq etmiş abituriyentlər buraxılacaq.

DİM - 2023

Hörmətli abituriyentlər!

İxtisas seçimi və "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi ərizəsi"nin doldurulması qaydaları ilə tanış olmaq üçün sizə "Abituriyent" jurnalının 2023-cü il 4-cü nömrəsini diqqətlə oxumağı məsləhət görürük.

DİM - 2023

Sizə düzgün ixtisas seçimi və müsabiqədə uğurlar arzu edirik!

DİM - 2023

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNİN İXTİSASLARINI SEÇMƏK HÜQUQU QAZANMIŞ ABİTURİYENTLƏR ÜÇÜN

"Abituriyent" jurnalının 4-cü nömrəsində:

- ☑ 2023/2024-cü tədris ili üçün ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulu müsabiqəsində iştirak etmək üçün ixtisas seçimi elanı
- ☑ Müsabiqə şərtləri
- ☑ "Abituriyentin elektron ixtisas seçimi ərizəsi"nin doldurulma qaydası
- ☑ Qəbul aparılan ixtisaslar və onların plan yerləri
- ☑ Ali təhsil müəssisələrinə dövlət sifarişi ilə tələbə qəbulunun proqnozu

2022-ci il buraxılışı

İxtisas seçimi zamanı nələrə diqqət yetirməli?

Hörmətli abituriyentlər!

2022-ci il üzrə qəbul planını, bal intervalları üzrə abituriyentlərin paylanmasını builki məlumatlarla müqayisə aparmaqla cari ildə müsabiqə vəziyyəti haqqında təxmini fikir formalaşdıra bilərsiniz.

Bu kitabçaların elektron versiyasını (pdf formatında) DİM saytının "Elektron xidmətlər" bölməsində "DİM nəşrlərinin elektron versiyalarının onlayn satışı" xidməti vasitəsilə ödəniş etməklə əldə edə bilərsiniz (Xidmətə keçid: http://eservices.dim.gov.az/ejurnal/).

DİM - 2023

Pərakəndə satış qiyməti
1 manat 50 qəpikdən çox olmamalıdır

DİM - 2023